

3. VOORBEEDEN VAN ORGANISATORISCHE ACTIES

INTERACTIE MET STAKEHOLDERS

Waarde

Participatie

Voorbeelden van acties

Inspraakmogelijkheden voor burgers bij inzet van slimme technologie die hen direct raakt (bijvoorbeeld in de buitenruimte).

Non-discriminatie

Externe deskundigen toetsen nieuwe AI op mogelijk discriminerende patronen.

Wendbaarheid

De organisatie heeft een externe adviesraad voor gebruik van digitale technologie die jaarlijks een reflectie geeft op de stand van zaken in de organisatie..

AANBESTEDING EN CONTACTEN MET MARKTPARTIJEN

Waarde

Samenwerking

Definitie

Samenwerking met techplatforms vindt plaats wanneer zij de principes van de code ook onderschrijven.

Duurzaamheid

Bij uitbesteding van dataopslag geldt duurzaamheid als een van de criteria.

Bescherming

Overheden voorkomen dat gegevens van burgers – bijvoorbeeld bij digitale inspraak – misbruikt kunnen worden door marktpartijen.

Menselijke waardigheid

Bij de selectie van nieuwe systemen voor klantcontacten geldt de bijdrage aan betekenisvol contact tussen burgers en organisatie als een expliciet criterium.

Onafhankelijkheid

Bij aanbesteding van processen wordt zoveel mogelijk gestreefd naar open source en open data zodat de organisatie niet afhankelijk is van de technologie van een specifieke leverancier.

Aanspreekbaarheid

De verantwoordelijkheden en discretionaire bevoegdheid van een ingehuurd systeemontwikkelaar bij de keuzes die gemaakt worden tijdens de ontwikkeling van het systeem, worden vooraf expliciet vastgelegd.

3. VOORBEEDEN VAN ORGANISATORISCHE ACTIES

(TECHNISCHE) STANDAARDEN

Waarde

Inclusiviteit

Voorbeelden van acties

Bij het ontwerpen van een digitale service wordt voldaan aan digitale standaarden voor toegankelijkheid voor alle burgers (bijvoorbeeld ook ouderen en mensen met een beperking).

Vrijheid van meningsuiting

Bij gebruik van platforms voor inspraak worden maatregelen genomen om te waarborgen dat burgers vrijuit kunnen reageren op meningen van anderen.

Privacy

'Privacy-by-design': bij de ontwikkeling van technologie wordt al in een vroeg stadium rekening gehouden met privacy.

Gebruiksvriendelijkheid

Elk systeem bevat mogelijkheid tot correctie: als een burger een fout maakt bij het invullen van een digitaal formulier is er de mogelijkheid om dit te corrigeren.

Veiligheid

Sensitieve data mag enkel worden opgeslagen en gedeeld in versleutelde en geanonimiseerde vorm.

INFORMATIEVERSTREKKING

Waarde

Transparantie

Definitie

Marktpartijen, instellingen, overheden en inwoners zijn transparant over de plaats en het doel van sensoren in de openbare ruimte (sensorenregister).

Collectieve belang

Bij dataverzameling en -gebruik van techniek in de openbare ruimte expliciet aangegeven hoe dit bijdraagt aan het maatschappelijk belang en de leefbaarheid.

Uitlegbaarheid

Bij besluitvorming op basis van een algoritme is het voor burgers duidelijk hoe dit besluit tot stand is gekomen.

Aanvechtbaarheid

Bij geautomatiseerde communicatie wordt altijd helder aangegeven hoe burgers een besluit kunnen aanvechten of nadere informatie kunnen krijgen.

Verantwoording

Bij experimenten met nieuwe technologieën legt het bestuur verantwoording af over wat er is gelukt, wat niet en welke lessen hieruit zijn getrokken.

Controleerbaarheid

Bij het ontwerpen van systemen kunnen spanningen tussen waarden ontstaan. De overheid moet kunnen uitleggen hoe zij op een legitieme manier is omgegaan met deze spanningen.

3. VOORBEELDEN VAN ORGANISATORISCHE ACTIES

ONDERZOEK, MONITORING & EVALUATIE

Waarde

Voorkomen van schade

Voorbeelden van acties

Bij inzet van nieuwe technologieën zoals VR en AR worden de risico's en de langetermijneffecten voor de gezondheid goed gemonitord.

Passendheid

Bij de ontwikkeling van systemen voor digitale diensten worden deze steeds getest op burgers die verschillen in leeftijd, culturele achtergrond, etc. om te waarborgen dat de systemen voor iedereen goed werken.

Integriteit

Specifieke kwetsbaarheden bij de aanbesteding van high-tech systemen worden in kaart gebracht.

Correctie

Mocht AI worden ingezet, dan moeten mogelijke onvoorziene en ongewenste effecten worden gecontroleerd. Als deze worden vastgesteld, moet het systeem direct veranderd en verbeterd kunnen worden.

Doelmatigheid

Bij de introductie van elk nieuw systeem wordt een financiële toets gedaan waarin ook een afweging wordt gemaakt van de beheers- en onderhoudskosten.

Toezicht

Bij het nieuw implementeren van een technologie, moet een review proces van binnenuit en van buiten de organisatie plaatsvinden.

INRICHTING VAN DE ORGANISATIE EN COMPETENTIES

Waarde

Menselijke autonomie

Definitie

AI-systemen kunnen de werksfeer tevens fundamenteel veranderen. Er worden maatregelen genomen om te waarborgen dat AI de mens ondersteunt in haar werkomgeving

Oplossingsgerichtheid

De organisatie monitort conflicten met burgers rondom gebruik van AI en intervineert wanneer het conflict niet snel tot een oplossing leidt.

Kennis

Bij de inzet van AI moeten uitvoerders de vaardigheden bezitten om de AI te kunnen aanpassen naar het specifieke probleem.

Risicobewustzijn

Medewerkers worden getraind opdat zij zich bij inzet AI altijd bewust zijn van de mogelijke gevolgen van deze inzet en de risico's die dat met zich meebrengt.

Menselijke eindverantwoordelijkheid

AI-processen staan onder toezicht van een menselijk persoon en een menselijke eindverantwoordelijke wordt aangewezen.